

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Tłumaczenie zostało już opublikowane na oficjalnej stronie Ministerstwa Sprawiedliwości]. Zezwolenie na publikację tego tłumaczenia zostało udzielone przez Ministerstwo Sprawiedliwości wyłącznie w celu zamieszczenia w bazie Trybunału HUDOC. Niniejsze tłumaczenie nie jest dla Trybunału wiążące.

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Translation already published on the official website of the Polish Ministry of Justice]. Permission to re-publish this translation has been granted by the Polish Ministry of Justice for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC. This translation does not bind the Court.

© Ministerstwo Sprawiedliwości, www.ms.gov.pl [Traduction déjà publiée sur le site Internet officiel du Ministère de la Justice polonais]. L'autorisation de republier cette traduction a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour. La présente traduction ne lie pas la Cour.

Zestawienie – Zatrzymanie przez policję / pomoc adwokata

Luty 2011 roku

Niniejsze zestawienie nie jest wiążące dla Trybunału i nie ma charakteru wyczerpującego

Zatrzymanie przez policję / pomoc adwokata

Trybunał wielokrotnie stwierdzał, że prawo każdej osoby oskarżonej o popełnienie czynu zagrożonego karą do skutecznej obrony przez adwokata jest fundamentalnym elementem rzetelnego procesu

---

Artykuł 6 ust. 1 i ust. 3 lit. c Europejskiej Konwencji Praw Człowieka stanowi: „Każdy oskarżony o popełnienie czynu zagrożonego karą ma prawo do bronięcia się osobiście lub przez ustanowionego przez siebie obrońcę, a jeśli nie ma wystarczających środków na pokrycie kosztów obrony, do bezpłatnego korzystania z pomocy obrońcy wyznaczonego z urzędu, gdy wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości”.

Imbrioscia przeciwko Szwajcarii

24 listopada 1993 roku

Chociaż „podstawowym celem” Artykułu 6 w postępowaniu karnym jest „zapewnienie rzetelnego procesu przed `sądem” nie wynika z tego, że nie ma on zastosowania do postępowania przygotowawczego.

✓ Trybunał wielokrotnie powtarzał powyższą zasadę.

John Murray przeciwko Wielkiej Brytanii

25 stycznia 1996 roku

Akceptując możliwość nałożenia ograniczeń (Chociaż art. 6 „zwykle wymaga, aby oskarżonemu umożliwiono korzystanie z pomocy obrońcy już na początkowym etapie przesłuchań policyjnych”, „prawo to, które nie jest wprost określone w Konwencji, może być poddane ograniczeniu w „**śłusznej sprawie**”) Trybunał stwierdził, że w tej sprawie, w kontekście zastosowania ustawy o Irlandii Północnej (Postanowienia Nadzwyczajne) z

1987 roku, było sprawą „najwyższej wagi w zakresie prawa do obrony, aby oskarżony miał dostęp do obrońcy na początkowym etapie przesłuchań policyjnych”.

✓ Elementy brane pod uwagę przez Trybunał:

- Czy skarżący złożył w obecności obrońcy obciążające go wyjaśnienia. Nie miało to miejsca w sprawie [Brennan przeciwko Wielkiej Brytanii](#) (z dnia 16 października 2001 roku): nie stwierdzono naruszenia Artykułu 6 ust. 1 lub ust. 3 lit. C, ponieważ w przeciwieństwie do sprawy Johna Murraya, to co skarżący powiedział lub powiedział czego odmówił w czasie pierwszych 24 godzin pozbawienia wolności, kiedy obrońca nie był obecny, nie stanowiło podstawy ustaleń faktycznych.

- Czy na skarżącego wywierano presję pod nieobecność obrońcy, ([Magee przeciwko Wielkiej Brytanii](#), z dnia 6 czerwca 2000 roku, § 40). Naruszenie Artykułu 6 ust. 1 w związku z Artykułem 6 ust. 3 lit. c: skarżący nie miał możliwości skorzystania z pomocy obrońcy, który mógłby odegrać zwyczajową rolę „przeciwwagi” dla atmosfery zastraszenia jaka towarzyszyła jego zatrzymaniu przez policję, a wyjaśnienia, które złożył w tym czasie były kluczowe dla jego skazania.

Orzeczenia w sprawach Salduz i Dayanan przeciwko Turcji i Brusco przeciwko Francji

---

[Salduz przeciwko Turcji \(Wielka Izba\)](#)

27 listopada 2008 roku

Skarżący, któremu postawiono zarzut, a następnie skazano za udział w nielegalnej demonstracji poparcia dla PPK (Partii Pracujących Kurdystanu - organizacji nielegalnej), złożył wyjaśnienia pod nieobecność obrońcy w trakcie zatrzymania przez policję, w których przyznał się do winy. Trybunał stwierdził, że pomimo iż skarżący miał możliwość zakwestionowania zarzutów w toku postępowania, fakt iż pozbawiono go prawa do skorzystania z pomocy obrońcy w trakcie policyjnego aresztu wpłynął w sposób nieodwracalny na jego prawo do obrony, tym bardziej, że był nieletni.

[Naruszenie Artykułu 6 ust. 3 lit. c w związku z Artykułem 6 ust. 1 \(prawo do rzetelnego procesu\).](#)

„dostęp do adwokata powinien być możliwy **od pierwszego przesłuchania** podejrzanego przez policję, chyba że wykazano w świetle szczególnych okoliczności każdej ze spraw istnienie **ważnych powodów** do ograniczenia tego prawa”.

[Dayanan przeciwko Turcji](#)

13 października 2009 roku

Skarżący, który został oskarżony, a następnie skazany za przynależność do organizacji Hezbollah nie korzystał z pomocy obrońcy w trakcie zatrzymania przez policję. Trybunał uznał, że takie ograniczenie praw jednostki pozbawionej wolności w zakresie dostępu do obrońcy (które, jako przewidziane przepisami prawa tureckiego miało charakter systemowy) było wystarczające, aby Trybunał stwierdził w konkluzji **naruszenie Artykułu 6 pomimo, iż skarżący odmówił składania wyjaśnień w czasie zatrzymania przez policję.**

[Naruszenie Artykułu 6 ust. 3 lit. C.](#)

[Brusco przeciwko Francji](#) z dnia 14 października 2010 roku: [naruszenie Artykułu 6 ust. 1 i ust. 3 \(prawo do milczenia i do niedostarczania dowodów na swoją niekorzyść\).](#)

Skarżący, który był podejrzanym o zaplanowanie aktu agresji, został zatrzymany przez policję i przesłuchany w charakterze świadka, po tym jak został zmuszony do złożenia przyrzeczenia prawdomówności. W opinii Trybunału skarżący był jednak nie tyle zwykłym świadkiem, ale „osobą, której zarzucono popełnienie czynu zagrożonego karą” i z tego

względu powinien cieszyć się prawem do zachowania milczenia i nie składania wyjaśnień obciążających samego siebie, zgodnie z Artykułem 6 ust. 1 i ust 3. **Sytuację pogorszył fakt, że Pan Brusco do dwudziestej godziny swojego pozbawienia wolności nie korzystał z pomocy obrońcy. Gdyby obrońca był obecny, mógłby poinformować Pana Brusco o jego prawie do zachowania milczenia.**

zob. także

✓ [Yeşilkaya przeciwko Turcji](#) z dnia 8 grudnia 2009 roku: skarżącemu odmówiono dostępu do adwokata w czasie zatrzymania przez policję, chociaż zaprzeczył, że brał jakikolwiek udział w czynach zarzucanych mu przez przesłuchujących go funkcjonariuszy. [Naruszenie Artykułu 6 ust. 3 lit. c w związku z Artykułem 6 ust. 1.](#)

✓ [Boz przeciwko Turcji](#) z dnia 9 lutego 2010 roku: Trybunał przypomniał że systemowe ograniczenie dostępu do adwokata zgodnie z odpowiednimi przepisami prawa było sprzeczne z Artykułem 6.

✓ [Yoldas przeciwko Turcji](#) z dnia 23 lutego 2010 roku: zrzeczenie się przez skarżącego prawa do obrońcy było dobrowolne i jednoznaczne: [nie stwierdzono naruszenia Artykułu 6 ust. 1 i ust. 3 lit. c.](#)

✓ [Dushka przeciwko Ukrainie](#) z dnia 3 lutego 2011 roku: bezprawne pozbawienie wolności i przesłuchanie 17-latką pod nieobecność obrońcy (skarżący podniósł zarzut, że był torturowany podczas zatrzymania przez policję w celu wymuszenia na nim przyznania się do rozboju): [dwa naruszenia Artykułu 3 \(zakaz niehumanitarnego i poniżającego traktowania i brak skutecznego śledztwa\).](#)
